

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za kulturo, znanost, šolstvo in šport

Številka: 060-08-10/2020/18
Ljubljana, 21. 12. 2020

Predlog

ZAPISNIK

29. seje Komisije Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport, ki je bila 3. 12. 2020 ob 12.00 v dvorani Državnega sveta in prek aplikacije Cisco Webex Meeting

Seja se je začela ob 12.00 in končala ob 15.20.

Prisotni:

- predsednik: Branimir Štrukelj
- člani: Dejan Crnek, Rajko Fajt, dr. Matjaž Gams, Tone Hrovat, dr. Branka Kalenič Ramšak, Janoš Kern, Bojan Režun, mag. Miroslav Ribič in Matjaž Švagan.

Ostali prisotni: Damir Orehovec in Vida Starič Holobar (MIZŠ), Janja Bogataj (Skupnost vrtcev Slovenije), Bojan Veselinovič (STA) in mag. Uroš Urbanija (UKOM).

Predlog dnevnega reda:

1. Potrditev zapisnika 28. seje komisije
 - Priloženo gradivo: predlog zapisnika.
2. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o vrtcih (ZVrt-G), EPA 1441-VIII - skrajšani postopek
 - Priloženo gradivo: predlog zakona, Poročilo Komisije za lokalno samoupravo in lokalni razvoj.
3. Razno

Predsednik komisije je predlagal dve razširitvi dnevnega reda z naslednjima točkama:

- 1a. Potrditev zapisnika 6. izredne seje komisije
Priloženo gradivo: predlog zapisnika 6. izredne seje.

Predlog razširitve je bil sprejet (6 ZA, 0 PROTI).

- 3. Problematika financiranja Slovenske tiskovne agencije
Priloženo gradivo: pobuda za razširitev z naslednjim gradivom:

[Dnevni red 134. dopisne seje Vlade Republike Slovenije](#)

[Veselinovič: "Gre za popolno reinterpretacijo določil zakona o STA." Urbanija: "Ne dobimo podatkov."](#)

[Teršek: Ukrom nima pooblastila o odtegnitvi financ STA](#)

Predlog razširitve je bil sprejet (7 ZA, 1 PROTI).

Nov predlog dnevnega reda:

1. Potrditev zapisnikov 28. seje komisij
 - 1a. Potrditev zapisnika 6. izredne seje komisije
2. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o vrtcih (ZVrt-G), EPA 1441-VIII - skrajšani postopek
3. Problematika financiranja Slovenske tiskovne agencije
4. Razno

Nov predlog dnevnega reda je sprejet (7 ZA, 1 PROTI).

* * *

AD 1)

Zapisnik je bil potrjen.

AD 1a)

Zapisnik je bil potrjen.

AD 2)

Komisija je obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o vrtcih (ZVrt-G) - skrajšani postopek, ki ga je predložila Vlada Republika Slovenija. Novela zakona prinaša nekaj novosti, s katerimi naj bi se izboljšalo uresničevanje veljavnega zakona s strani različnih izvajalcev, in opredeljuje učinkovite ukrepe za vzpostavitev zakonitega stanja. Predlog tako prepoveduje opravljanje dejavnosti predšolske vzgoje in varstva otrok tistim fizičnim in pravnim osebam, ki niso vpisane v razvid izvajalcev javno veljavnih programov ali v register varuhov predšolskih otrok, opravljanje dejavnosti predšolske vzgoje in varstva otrok, in določajo stroge sankcije za kršitev te prepovedi. S zakonom se omogoča razmejitev med dejavnostjo predšolske vzgoje in dejavnostjo varstva otrok ter drugimi storitvami, ki so namenjene predšolskim otrokom, vendar njihov osnovni namen ni varstvo predšolskih otrok (npr. animacije, organiziranje rojstnodnevnih zabav).

Zakon dograjuje institut varuha predšolskih otrok na domu z rešitvami, ki določajo pravila za nadomeščanje odsotnega varuha tako za krajšo kot tudi daljšo odsotnost. Varuh mora imeti na vidnem mestu objavljeno odločbo o vpisu v register, zakon mu določa obveznost varuha, da ima s starši otrok sklenjene pisne pogodbe in da vodi evidenco otrok, ki jih varuje na domu.

V zakon se tudi vnaša zaveza iz koalicijske pogodbe glede ponovnega uvajanja brezplačnega vrtca za drugega otroka, ki je hkrati s starejšim sorojencem v vrtcu. Vrtec za tretjega otroka iz iste družine, ki je hkrati v vrtcu s starejšima, je za starše brezplačen. Na novo pa zakon pravico do brezplačnega vrtca širi na družine, ki imajo tri ali več otrok tako, da je tretji in vsak nadaljnji otrok upravičen do brezplačnega vrtca, ne glede na to, ali je še kateri otrok v vrtcu ali ne.

Predlog zakona prinaša še redakcijsko uskladitev določil Zakona o vrtcih z določbami Zakona o celostni zgodnji obravnavi predšolskih otrok s posebnimi potrebami.

Komisija se je seznanila tudi s stališči Skupnosti vrtcev Slovenije, ki zakon podpira, ker ureja nekatera bistvena vprašanja, ki so se v preteklosti izkazala za problematična. Obenem pa izpostavljajo nekaj vprašanj, ki jih trenutni zakon ne naslavlja. Med njimi je nujna takšna ureditev, da imajo občine možnost odločanja, kako bodo razporejale sredstva javnim vrtcem ob hkratnem zagotavljanju zasebnih vrtcev. V praksi se pojavlja problem, ko mora občina financirati zasebne vrtce, čeprav so v javnih vrtcih prosta mesta. Ob tem je izpostavila velik pomen organiziranja mreže javnih vrtcev, ki zaradi visokih strokovnih standardov omogočajo kakovostno vzgojo. Posebna skrb je v tej mreži namenjena vzgoji otrok s posebnimi potrebami, ki je z vidika zahtevnosti in dostopnosti še najbolj občutljivo področje, ter tudi otrokom priseljencev.

Ob podpori namenu po večji vključitvi otrok v javne vrtce z uvedbo brezplačnega vrtca za drugega otroka se pojavi vprašanje, kako zagotoviti dovolj prostih mest za kakovostno vzgojo vseh otrok, upoštevajoč Pravilnik o normativih in minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo vrtca. Pravilnik v 19. členu določa, da se na otroka zagotovi praviloma 4 m², vendar ne manj kot 3 m² notranje igralne površine, osnova za izračun igralne površine pa je 22 otrok na oddelek. Odstopanje od teh normativov je omogočeno do 1. 9. 2023, v tem režimu naj bi bilo 72 občin. Številne občine pa se že zdaj soočajo s povečanim vpisom otrok v vrtce, tudi zaradi vedno večjega priseljevanja družin. Zato občine pogosto ne morejo zagotoviti dovolj prostih mest v javnih vrtcih glede na standarde.

Predstavnica skupnosti vrtcev je še opozorila na velik porast vrtcev ob osnovnih šolah. Zaskrbljujoče je, da je le 108 samostojnih vrtcev oz. 24 %, vrtcev v sklopu osnovne šole pa kar 50 %, 26 % je zasebnih vrtcev. Po 44. členu Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja se samostojni vrtec lahko ustanovi, če je organiziranih vsaj 20 oddelkov. V praksi pa je v vrtcih ob osnovnih šolah pogosto več kot 20 oddelkov. Zato se postavlja vprašanje, kako država razume razvoj predšolske vzgoje v Sloveniji, saj je pedagoško vodenje vrtca povsem drugačno od vodenja šole, zato se v praksi pojavljajo različne težave oz. odstopanja od teh pedagoških standardov.

Predstavniki Komisije za lokalno samoupravo in lokalni razvoj je predstavil mnenje komisije, ki je predlog zakona obravnavala kot zainteresirana komisija. Komisija predlog zakona podpira, pri tem pa v luči opozoril reprezentativnih združenj občin poudarja nujnost čimprejšnje ureditve problematike ustanavljanja in financiranja zasebnih vrtcev. Zagotavljanje vključevanja otrok v javno mrežo vrtcev je prednostna naloga, zato se pojavlja vprašanje, ali je obvezno sofinanciranje zasebnih vrtcev s strani občin sploh smiselno. Še posebej je pri tem problematično, če imajo vrtci, ki izvajajo javno službo (ali imajo koncesijo), dovolj prostih mest za vse otroke. Komisija podpira predlog reprezentativnih združenj občin, da se 34. člen Zakona o vrtcih spremeni na način, da lahko občine vplivajo na ustanavljanje tistih zasebnih vrtcev, ki pričakujejo sofinanciranje občin, ter lahko tudi zavrnejo financiranje zasebnega vrtca, če je v javnem vrtcu na njihovem območju dovolj prostih mest za vse otroke. Tak predlog zagotavlja, da občina na svojem območju vpliva na oblikovanje mreže vrtcev, ki jih (so)financira. Glede povečevanja stroškov občin zaradi zagotavljanja višjih

stroškov za nudenje dodatne strokovne pomoči otrokom s posebnimi potrebami, ki so vključeni v redne oddelke javnih vrtcev, komisija opozarja, da so stroški vezani tako na zagotavljanje posebne skrbi in drugačnega pristopa pri vzgoji otrok s posebnimi potrebami kot na zagotavljanje dodatnega prostora. V zvezi s prakso v nekaterih občinah, kjer skušajo zmanjšati stroške za te namene tudi z zagotavljanjem strokovne pomoči prek mehanizma javnih del, komisija opozarja, da tak način zagotavljanja dodatne strokovne pomoči ni primeren. Komisija opozarja, da je treba v okviru zakonodajnega urejanja področja predšolske vzgoje nujno nasloviti tudi vprašanje virov financiranja za dodatno zaposlovanje računalničarjev ter napredovanja zaposlenih v vrtcih.

Komisija se je strinjala z opozorili predstavnice Skupnosti vrtcev Slovenije in Komisije za lokalno samoupravo in lokalni razvoj. S podporo povečevanja vključevanje drugega otroka pod ugodnejšimi pogoji se povečuje prostorska stiska v vrtcih. Država bi ta problem morala obravnavati dolgoročno in kompleksno v povezi s sistemom organiziranosti mreže javnih vrtcev, občinam pa podeliti več pristojnosti pri ustanavljanju in financiranju vrtcev oz. organizaciji mreže vrtcev na svojem območju. Ob tem se postavlja smiselnost financiranja zasebnih vrtcev, če javni vrtci niso polno zasedeni. Komisija je izpostavila, da glede prostorskih normativov Slovenija zaostaja za primerljivimi državami, po kakovosti strokovnih vzgojnih standardov pa se uvršča v sam vrh. Tudi mednarodne raziskave OECD kažejo, da slovenski vrtci opravljajo zelo pomembno nalogo, saj z vključevanjem otrok iz vseh socialnih in kulturnih okolij otrokom omogočajo enako temeljno izhodišče za nadaljevanje izobraževanja. Pomembnost vključevanja čim večjega števila otrok v vrtce ter stiki otrok z vrstniki je pomembno tudi z vidika njihovega kognitivnega in socialnega razvoja.

Komisija se je zavzela, da bi pristojno ministrstvo nadaljevalo s pripravo zakonskih sprememb glede izpostavljenih vprašanj in odpravilo anomalije ter že v prehodno obravnavo vključilo vse relevantne deležnike od strokovnih združenj, skupnosti občin do reprezentativnih sindikatov itd. V predšolsko dejavnost je vključenih 90.000 otrok, ki večino dneva preživijo v vrtcih, zato je še kako pomembno, da se zagotovijo kakovostni strokovni in tehnični pogoji za kakovostno izvajanje vzgojnih programov.

V razpravi so sodelovali naslednji državni svetniki, člani komisije: Matjaž Švagan, Branimir Štrukelj, dr. Matjaž Gams, Rajko Fajt, Tone Hrovat, Dejan Crnek.

Komisija je sprejela (9 ZA, 0 PROTI) naslednji **s k l e p**:

- **Komisija predlog zakona podpira.**

Za poročevalca je bil določen predsednik komisije Branimir Štrukelj.

AD 3)

Član komisije, državni svetnik Rajko Fajt je v uvodu izpostavil dilemo glede razširitve seje s to točko, ker po njegovem mnenju točka ni bila pripravljena skladno s 35. Poslovníkom, saj naj člani komisije ne bi prejeli ustreznega gradiva. Opozoril je tudi, da se seje ni udeležil predstavnik Vlade oz. Urada Vlade za komuniciranje ter da zato dejstva ne bodo predstavljena z obeh vpletenih strani in korektna razprava ne bo možna. Njegovemu mnenju glede nujnosti predstavitve dejstev z obeh strani so

pritrtili tudi drugi člani komisije. Predsednik komisije je pojasnil, da sta bila na sejo vabljeni tako predstavnik Slovenske tiskovne agencije (STA) kot Vlade, ki po zakonu predstavlja ustanoviteljico STA, t.j., Republiko Slovenijo, vendar se vabilu Vlada ni odzvala. V nadaljevanju se je seji na zahtevo članov komisije in dodatno vabilo predsednika komisije pridružil tudi direktor Urada Vlade za komuniciranje (UKOM). Predsednik je tudi pojasnil, da je bila razširitev sklicana skladno s Poslovnikom, 25.11.2020 je bila sklica seja, 2.12.2020 pa predlagana razširitev s to točko: 30.11.2020 je nastal razlog za razširitev (134. dopisna seja Vlade), dostopno in znano gradivo pa je bilo poslano s predlogom za razširitev.

Komisija je na pobudo državnega svetnika Branimirja Štruklja obravnavala Problematiko financiranja Slovenske tiskovne agencije. Razlog za obravnavo je prekinjeno financiranje javne službe STA s strani vladnega UKOM, ki je v imenu ustanoviteljice podpisnik letne pogodbe s STA, ki ureja medsebojne obveznosti glede financiranja opravljanje javne službe STA.

Komisija se je uvodoma seznanila z omenjeno problematiko, ki sta jo predstavila direktor UKOM mag. Uroš Urbanija in direktor STA Bojan Veselinovič.

Vlada je na 134. dopisni seji 30. 11. 2020 sprejela informacijo Urada Vlade za komuniciranje (UKOM) o nezmožnosti izvajanja Pogodbe št. 81/2019 o opravljanju javne službe v letu 2020, sklenjene s Slovensko tiskovno agencijo d. o. o., Ljubljana, in nezmožnosti sklenitve pogodbe o opravljanju javne službe v letu 2021. Kot je pojasnil, je direktor UKOM že v letošnjem oktobru direktorju STA in Nadzornemu svetu STA (v nadaljnjem besedilu: NS) poslal dopis z opozorilom, da je potrebo začeti s pripravami za novo pogodbo za leto 2021. Da bi lahko na UKOM ocenili, kaj pomeni zakonska dikcija »primerno financiranje«, so zahtevali celotno dokumentacijo poslovanja, s pomočjo katere bi lahko ocenili in opredelili pojem primerne financiranja. Po besedah direktorja UKOM direktor STA teh dokumentov ni poslal. Ocenil je, da takšno ravnanje direktorja STA ogroža delovanje nacionalne agencije in vodi v hudo finančno stisko, kar je nesprejemljivo in neodgovorno. Kot je poudaril, bodo za posledice odgovarjali tudi nadzorniki, ki dopuščajo takšno ravnanje. UKOM je zato o tem obvestil Vlado.

Direktor UKOM je v nadaljevanju posebej izpostavil besedilo trenutne pogodbe med UKOM in STA, ki naj bi celo ogrožala delovanje STA, zlasti z vidika uredniške avtonomije. Citiral je 6. člen pogodbe, ki določa, da mora »STA kot izvajalec predstavniku ustanovitelja na njegovo izrecno zahtevo nemudoma posredovati vso dokumentacijo o izvajanju javne službe (finančno, pravno in vsebinsko). Tudi sicer pa mora z njim sodelovati in se odzivati na njegove zahteve po dokumentaciji in pojasnilih. Pogodbeni stranki tudi soglašata, da lahko predstavnik ustanovitelja v primeru, da izvajalec tudi po pisnem pozivu ne sodeluje oz. molči ustavi plačevanje po tej pogodbi ali celo od pogodbe odstopi s pisno izjavo brez odpovednega roka. V tem primeru pa lahko tudi zahteva vrnitev že izplačanih sredstev po tej pogodbi s pripadajočimi zakonskimi zamudnimi obrestmi od dneva prejema sredstev dalje.« Na UKOM so se odločili za milejši ukrep, in sicer so 3. 11. zavrnil izstavljen račun STA za opravljeno javno storitev s pojasnilom, da dokler ne dobi vse dokumentacije, je plačevanje računov zamrznjeno. Direktor meni, da je direktor STA pripeljal agencijo v zelo kritičen položaj, zato se od njega pričakuje, da posreduje zahtevano dokumentacijo, da bodo lahko nadomestila za opravljeno javno službo izplačana in

da se bo lahko pripravila nova pogodba za leto 2021. Dodal je, da je sicer anomalija, da je UKOM podpisnik omenjene pogodbe, saj je UKOM vladna služba, zadolžena za vladne odnose z javnostmi, zato gre pri tej pogodbi celo za nasprotje interesov. Sicer pas so bile že v preteklosti pobude, da bi STA prešla pod pristojnost Ministrstva za kulturo. Poudaril je, da je najpomembneje, da se STA kot neodvisni nacionalni agenciji zagotovi redno in stabilno financiranje, ki ne bo odvisno od vsakoletnih pogajanj pred podpisom pogodbe. Zato je Vlada v predlogu sprememb Zakona o STA predlagala, da bi se nacionalna agencija financirala iz novo ustanovljenega medijskega sklada.

Direktor STA je najprej opozoril, da 26. 11. 2020 na STA niso dobili plačila za opravljeno delo znotraj javne službe na podlagi letne pogodbe z UKOM, kot tudi 30. 11. ne plačila za opravljeno delo znotraj trženjske pogodbe z UKOM, po kateri STA vladnim službam oz. administraciji nudi dostopanje do vsebin STA v celoti. Pri tem je izpostavil, da vse od marca, ko se je zamenjalo vodstvo na UKOM, pa vse do oktobra ni bilo težav z izplačili nadomestil za opravljeno javno službo. Za november pa račun za opravljeno delo na področju javne službe ni bil izplačan, četudi ni prišlo do nikakršnih sprememb pogodbe niti glede natančne ureditve pošiljanja zahtevka za izplačilo mesečnega nadomestila za opravljanje službe niti ko gre za kvartalno poročanje STA, ki je urejeno v omenjenem 6. členu pogodbe, po kateri ima predstavnik ustanovitelja pravico zahtevati finančno in vsebinsko dokumentacijo. Vendar pa ne takšne vrste, kot jo je zahteval direktor UKOM od STA v svojih dopisih od 14. oz. 15. 10. naprej, in sicer koliko intervjujev s pevci zabavne glasbe je STA objavila, podobnih, kot ga je objavila 14. 10., koliko je bilo objavljenih intervjujev s slovenskimi avtorji novih cedejev, zahtevala se je primerjava dolžin besedil različnih novinarskih zvrsti, intervjujev, število znakov, ki so jih napisali v STA v letu 2020 itd.

STA opravlja javno službo, za katero mora po zakonu ustanovitelj zagotoviti primerno financiranje; določba je sicer ohlapna, saj ne določa v kolikšni višini. Po Zakonu o STA mora biti v zvezi z delovanjem in poslovanjem vsako leto izvedena revizija, na podlagi katere se ugotovi smotrnost in pravilnost poslovanja. STA pošlje letno poslovno poročilo in revizijsko poročilo o smotrnosti in pravilnosti poslovanja Državnemu zboru v seznanitev. Iz poslovnega poročila je razvidno, da prihodki javne službe predstavljajo približno polovico prihodkov, druga polovica prihodkov pa je iz tržne dejavnosti. Pri čemer STA že leta opozarja, da so sredstva za opravljanje javne službe v obliki nadomestil manjša od stroškov, ki pri tem nastanejo. Na letni ravni je med 100 in 200 tisoč evrov razlike med dejanskimi stroški javne službe in višino nadomestil, razlika se krije iz presežkov tržne dejavnosti.

STA je po zakonu zagotovljena neodvisnost. Po pogodbi STA predstavniku ustanovitelja poroča o namenski porabi proračunskih sredstev za opravljanje javne službe in znotraj tega tudi o številu novic v slovenskem in angleškem jeziku, kar so tudi prvine in vsebinski elementi javne službe STA in predmet primerjav glede na določena časovna obdobja. To so tudi elementi poročanja in posredovanja dokumentacije o izvajanju javne službe po 6. členu pogodbe, kar STA mesečno oz. kvartalno uresničuje. Direktor ne sme vplivati na uredniško politiko STA oz. nima pravice od odgovorne urednice zahtevati, kaj in v kolikšnem obsegu naj se poroča in objavljajo različne vsebine, v nasprotnem primeru bi kršil medijsko zakonodajo. Med vsebinskimi vprašanji, ki jih je UKOM naslovil na STA, je bilo tudi vprašanje, zakaj se je odgovorna urednica STA podpisala pod javno pismo dvaindvajsetih odgovornih

urednikov osrednjih slovenskih medijev, objavljeno 28. 10., v katerem so se zavezali, da ne bodo klonili pod pritiski in spreminjali resnicoljubne in javnosti zavezane drže, in zakaj se je STA javno odzvala na besede predsednika Vlade, ki je 14. 10. na Twiterju STA označil za nacionalno sramoto. V zvezi s pritiski na odgovorno urednico in novinarje STA naj bi direktor UKOM od STA zahteval podatke o tem, kdaj se je izvedel pritisk, kdo vse je izvedel pritisk (z imeni in priimki) in kaj vse se je zahtevalo (poimenski seznam) od odgovorne urednice oz. kateregakoli novinarja (seznam zahtev) ter kopijo vseh uradnih dopisov, iz katerih je razvidno nesprejemljivo ravnanje posameznih vladnih predstavnikov. UKOM je zaradi priprave nove pogodbe zahteval tudi podatke o vseh tržnih pogodbah s časopisnimi hišami, določenimi veleposlaništvu, državnimi organi itd. Po 3. členu je ustanoviteljica in družbenica STA Republika Slovenija, v imenu Republike Slovenije pa pravice družbenika izvaja Vlada Republike Slovenije. Po 512. členu Zakona o gospodarskih družbah mora STA Vladi kot družbenici omogoči vpogled v poslovne knjige in spise. Od Vlade tovrstnih zahtev ni bilo, niti na posebno prošnjo STA naslovljeno na Vlado, ali je za tak vpogled pooblastila ali izdala soglasje UKOM oz. njenemu direktorju, Vlada ni odgovorila. UKOM v zadnjih mesecih STA tudi ni posredoval nobenih predlogov sprememb pogodbe, ki jo direktor UKOM v nekaterih členih ocenjuje za škodljivo nacionalni agenciji.

Komisija je ugotovila, da je v ospredju problematike financiranja STA konflikt med UKOM in STA zaradi različnega razumevanja obveznosti iz medsebojne pogodbe in da je treba vprašanje interpretacije pogodbenih določil rešiti, na pravo-formalni ravni, takoj in na ravni obeh podpisnikov pogodbe, takoj se mora odpraviti blokada financiranja v dobro nacionalne agencije in v njej zaposlenih novinarjev. Vsa odprta vprašanja medsebojnega odnosa pa naj se opredelijo v novi pogodbi.

Komisija vsako leto obravnava letno poročilo STA o poslovnem letu in pozitivno ocenjuje delo STA, ki se kot neodvisna uspešno izogiba morebitnim poskusom političnega vplivanja in sledi svojemu programskemu konceptu. V svojih mnenjih ocenjuje, da več kot polovični tržni delež za opravljanje javne službe pomeni tveganje za neodvisnost in stabilno poslovanje STA, zato je komisija vsakokrat pozvala Vlado, da zagotovi polno financiranje STA za opravljanje javne službe, saj lahko le v stabilnem gmotnem okolju neodvisno ohranja in razvija visoke standarde ažurnosti, nepristranskosti pri opravljanju javne službe.

Komisija je v razpravi ugotovila, da STA v svojem poročanju deluje uravnoteženo, neodvisno in verodostojno, kar se kaže tudi prek povzemanja njenih novic in vsebin drugih medijev, ki so politično profilirani. Njen obstoj in delovanje je z vidika splošne obveščenosti državljanov izrednega pomena, saj poroča tudi o zadevah tako na nacionalni kot na lokalni ravni, ki sicer niso zanimive za druge medije. Komisija vedno znova ugotavlja, da STA redno in korektno spremlja delo Državnega sveta, preko napovednika dogodkov in vsebinskih novic.

Člani komisije so v razpravi izpostavili, da mora biti STA samostojna in neodvisna, da lahko opravlja javno službo, ki ji jo je zaupala Republika Slovenije. Zakon je STA določil opravljanje javne službe stalnega, celovitega, točnega in objektivnega zagotavljanja informacij o dogodkih v Republiki Sloveniji in po svetu za potrebe javnosti v Republiki Sloveniji, Slovencev po svetu in slovenskih narodnih manjšin v sosednjih državah v slovenskem jeziku ter o dogajanju v Republiki Sloveniji za

potrebe medijev in javnosti v Republiki Sloveniji in zunaj meja Republike Slovenije v angleškem jeziku. Zato je tudi poročanje in osvetlitev delovanja kulturnikov in umetnikov, ki so bili v tem konfliktu izpostavljeni, pomembno. Njihovo kulturno-umetniška izpoved je kritičen odsev družbenega sistema, realnosti življenja, je opozorilo, da imajo državljani pravico in pravzaprav dolžnost lastnega svobodnega pogleda in kritične presoje oblasti, ki deluje s položaja moči.

Zato je pomembno, da se v trenutnem položaju, v katerem se je znašla nacionalna agencija, javno razpravlja. Pomembno je izpostaviti, da je to konflikt dveh institucij, UKOM in STA, ter da je to vprašanje novinarskega dela oz. poskus vplivanja na novinarje prek neplačevanja obveznosti. Komisija je STA vedno ocenjevala kot primer usklajenega in korektnega delovanja. Zato nenadna in radikalna sprememba odnosa UKOM do STA, ki glede na dogodke celo časovno sovпада z javnimi kritičnimi odzivi predsednika Vlade na uredniško delo STA, negativno preseneča in povzroča zaskrbljenost ter je ni mogoče drugače razumeti kot pritisk na svobodo medija in poskus finančne oslabitve nacionalne agencije, da bi se prilagodila pričakovanju Vlade v svojem pisanju. Komisija ocenjuje, da je to nesprejemljivo in v nasprotju z demokratičnimi vrednotami. Član komisije so omenili, da se je o podobnem poskusu podrejanja STA na seji komisije razpravljalo že pred meseci ob predlogu spremembe zakona o STA za povečanje vpliva Vlade nad imenovanjem direktorja. Člani komisije so ocenili, da gre za povsem očiten poskus Vlade, da si podredi Slovensko nacionalno agencijo.

Komisija je glede razmerja med ustanoviteljem in izvajalcem poudarila, da morajo biti pogodbene obveznosti jasne, njihova izvedba pa uresničljiva skladno z namenom, zaradi katerega je podpisana. Izvajalec, ki pridobi proračunska sredstva za točno določeno storitev ali projekt, mora poročati o porabi teh namenskih sredstev. Člani komisije so menili, da je treba ločiti med javnimi oz. proračunskimi sredstvi in finančnimi sredstvi, pridobljenimi na trgu. Zaradi različnih pravnih subjektov pa so ta pogodbena razmerja pogosto zapletena in večkrat predmet sodnih sporov.

Člani komisije so v razpravi nekaj pozornosti namenili predlogu obravnave problematike na (decembrski) plenarni seji Državnega sveta. Člani so zlasti izražali pomisleke, ali je možno pridobiti ustrezno gradivo, iz katerega bi bilo bolj transparentno in verodostojno razbrati bistvo konflikta. Razmišljali so tudi o smiselnosti širše obravnave, saj se mora to vprašanje rešiti med obema vpletenima, javna razprava pa mogoče ne bi prispevala k razrešitvi. Zato so člani komisije pozvali obe vpleteni strani, da bi v obdobju zahtevnih pogojev družbenega, političnega in gospodarskega življenja zaradi posledic pandemije COVID-19, da vsa odprta vprašanja rešujeta v strpnejšem medsebojnemu dialogu. Obenem so ocenili, da so se na podlagi pojasnil s strani UKOM in STA podrobneje seznanili o razlogih za njun medsebojni konflikt oz. o problematiki financiranja STA, vendar bi želeli še več informacij z vidika pravne interpretacije pogodbenih obveznosti in pristojnosti obeh podpisnikov. Komisija je sicer menila, da bi bila obravnava na plenarni seji Državnega sveta s stališča obravnave na višji ravni pomembna, saj gre za konflikt, ki posega v temeljne elemente demokratične ureditve v državi. Razprava na ravni Državnega sveta bi lahko doprinesla k ustreznemu ovrednotenju zapleta, ki je predvsem pokazal na šibkost demokratičnih načel v razmerju med Vlado in mediji, še več, v širšem kontekstu med oblastjo in državljani.

Na podlagi razprave članov komisije je predsednik komisije ocenil, da bi lahko odločitev, na kateri seji Državnega sveta bi obravnavali problematiko financiranja STA, prepustili predsedniku Državnega sveta oz. Kolegiju Državnega sveta.

V razpravi so sodelovali naslednji člani komisije: Dejan Crnek, Rajko Fajt, dr. Matjaž Gams, Tone Hrovat, dr. Branka Kalenić Ramšak, Janoš Kern, Bojan Režun, mag. Miroslav Ribič, Matjaž Švagan in Branimir Štrukelj.

Komisija je na podlagi pojasnil s strani predstavnikov UKOM in STA ter na podlagi razprave in predlogov članov komisije sprejela naslednje **s k l e p e**:

- 1. Komisija predlaga, da se problematika financiranja STA in prekinitvev plačil kot nadomestil STA za opravljanje javne službe uvrsti kot točko na dnevni red seje Državnega sveta. (6 ZA, 1 PROTI)**
- 2. Komisija ugotavlja, da je ob obravnavi vseh dosedanjih letnih poslovnih poročil STA komisija vedno pozitivno ocenila delo nacionalne agencije. Komisija to pozitivno oceno ponovno potrjuje. (5 ZA, 0 PROTI)**
- 3. Komisija poziva Republiko Slovenijo oz. Vlado v njenem imenu, da v okviru svojih zakonskih obveznosti primernega financiranja za celovito in nemoteno izvajanje javne službe zagotovi nadaljevanje financiranja STA in zagotovi existenco tamkajšnjih zaposlenih. (6 ZA, 0 PROTI)**

Komisija ni sprejela naslednjih sklepov:

1. STA naj izpolni vsa poročila, ki jih zahteva UKOM, razen če gre za primere vtikanja v vsebino dela STA in medijsko svobodo. (2 ZA, 2 PROTI)
2. Komisija pričakuje, da se naj plačila nadaljujejo, ko bo STA pokazala pripravljenost, da izpolni vsa poročila. (2 ZA, 2 PROTI)

Za poročevalca je bil določen predsednik komisije Branimir Štrukelj.

AD 4)

Ni bili razprave.

Predsednik
Branimir Štrukelj, l.r.